

18 oktyabr Müstəqilliyin Bərpası Günüdür

43 (1245)

13-19 oktyabr 2022-ci il

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

“BİZİM ƏMƏKDAŞLIĞIMIZIN BÜTÜN ƏLAMƏTDAR ANLARI BİZİM MÜNASİBƏTLƏRİN QARDAŞLIQ XARAKTERİNİ İFADƏ EDİR”

Bu sözləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 11-də Bişkekdə Azərbaycanla Qırğızistan arasında Birinci Dövlətlərarası Şuranın məhdud tərkibdə iclasında çıxış edərkən deyib.

O, bildirib: - Mən əmtəə dövriyyəsinin rəqəmlərinə baxdım. Əlbəttə, onlar bizi məmnun edə bilməz. Lakin fikrimcə, bu, bizim nəzərdə tutduğumuz o planlardır ki, qısa zaman kəsiyində qarşılıqlı ticarətin həcmi artırmağa imkan verəcək. Azərbaycan, həmçinin Sizin ölkədə investisiya layihələrində maraqlıdır.

Mən Azərbaycan dövlətinin banisi Heydər Əliyevin xatirəsinə ehtiramə görə Sizə xüsusi təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Bişkekin böyük məktəblərindən birinə onun adı verilib. Həmçinin qeyd etdiyiniz kimi, Qırğızistan-Azərbaycan Dostluq

Parkı, Nizami Gəncəvi adına məktəb açılacaq. Bizim əməkdaşlığımızın bütün bu əlamətdar anları, əlbəttə, Azərbaycan xalqının dərin minnətdarlığına səbəb olur və bizim münasibətlərin qardaşlıq xarakterini ifadə edir. Əminəm ki, biz bundan sonra da səmərəli əməkdaşlıq edəcəyik, ölkələrimiz arasında münasibətlər dinamik inkişaf edəcək.

Oktyabrın 11-də Bişkekdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarovun iştirakı ilə Azərbaycanla Qırğızistan arasında Birinci Dövlətlərarası Şuranın geniş tərkibdə iclası keçirilib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev iclasda çıxış edib. Dövlət başçısı Qırğızistana dövlət səfərinə dəvətə görə minnətdarlığını bildirib. O, deyib:

- Bizim xalqlarımızı birləşdirən və dövlətlərarası münasibətlər üçün möhkəm təməl rolunu oynayan ortaq tarixi köklərimizi, mədəni köklərimizi qeyd etmək istəyirəm. Bu gün mən Xatirə Memorialını, Qırğız xalqının dahi oğlu Çingiz Aytmatovun məzarını da ziyarət etdim. Bakıda onunla görüşmək mənə nəşib olub və bu görüşləri səmimiyyətlə xatırlayıram. O, həqiqətən təkcə Qırğız xalqının deyil, bütün Türk dünyasının fəxridir.

Bu gün Türk dünyası yeni potensial əldə edir, həm Azərbaycan, həm də Qırğızistan türkdilli dövlətlər arasında qardaşlıq münasibətlərinin möhkəmlənməsində fəal töhfə verir. Gələcəyə keçiriləcək Zirvə Görüşü, fikrimcə, bizim həmrəyliyimizin möhkəmlənməsi işində daha bir addım olacaq. Biz daim müstəqillik və milli ləyaqət yolu ilə getməkdən ötrü öz köklərimizə yaxın olmalı, öz ənənələrimizə, əcdadlarımızın vəsiyyətlərinə sۆykənməli və xalqlarımızın nadir mədəniyyətini qoruyub saxlamalıyıq.

Artıq yarım ildir ki, Azərbaycan və Qırğızistan rəsmi şəkildə strateji tərəfdaşlardır. Müvafiq Bəyannamə Sizin səfəriniz zamanı Bakıda imzalanıb və biz bu gün artıq məhdud tərkibdə görüşdə bu Bəyannamənin necə uğurla həyata keçməsi barədə fikir mübadiləsi apardıq. Biz onu daha konkret məzmunla

zənginləşdirəcəyik. Düşünürəm ki, Birgə İnvestisiya Fondunun yaradılması barədə qərar belə amillərdən biridir.

Mən səfər ərəfəsində ikitərəfli münasibətlərin materialları ilə tanış oldum və əlbəttə, gördüm ki, ölkələrimiz arasında əmtəə dövriyyəsi demək olar rəməzidir, lakin yaxşı imkanlar mövcuddur. Qırğızistanda həyata keçirilən islahatlar əminəm ki, sürətli iqtisadi artıma, biznes və xarici investorlar üçün yeni imkanların yaradılmasına kömək olacaq.

Azərbaycana gəlincə, biz artıq uzun illərdir ki, dost ölkələr üçün investisiya və bizim investisiyalar vəsait qoyduğumuz ölkələrlə əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi işinə həmişə xidmət edib və xidmət edir, bizim qarşılıqlı maraqlarımıza

xidmət edir - onlar iş yerləri, biznesin inkişafı üçün yeni imkanlar yaradır. Beləliklə, düşünürəm ki, birgə fondun yaradılması mənim səfərimin ən mühüm nəticələrindən biridir. Əlbəttə ki, biz ilk dəfə olaraq Dövlətlərarası Şuranın iclasını keçiririk. Biz, əslində, münasibətlərimizi Dövlətlərarası Şuranın hamiliyi altında strukturlaşdırırıq ki, qərarların qəbul edilməsinə, o cümlədən ticari-iqtisadi fəaliyyət çərçivəsində nəzarət üçün daha çox imkanlara və daha çox dinamizmə malik olaq. Artıq qeyd etdiyiniz kimi, bizim hökumətlərarası komissiyanın iclası nisbətən bu yaxınlarda Bakıda təşkil olunub və gələcə il Bişkekdə keçiriləcək. Dövlətlərarası Şura, hökumətlərarası komissiya - bunlar o mexanizmlərdir ki, bizə həmişə,

necə deyərlər, əlimizi nəbzimizdə tutmaq və qeyd etdiyimiz hədəflərə nail olmaq üçün nə etmək lazım olduğunu görmək imkanı verəcək.

Xalqlarımız arasında münasibətlər, əslində, böyük tarixə malikdir və Siz öz çıxışınızda humanitar sahədə əməkdaşlığı qeyd etdiniz. Biz Azərbaycan dövlətinin banisi Heydər Əliyevin xatirəsinə yüksək etimada görə minnətdarıq. Bişkekin böyük məktəblərindən birinə onun adı verilib. Eləcə də Azərbaycanın dahi şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin adı başqa məktəbə verilib. Biz bunu xalqımıza hörmət əlaməti kimi dəyərləndiririk və buna yüksək qiymət veririk.

Sonra ikitərəfli əməkdaşlığın hazırkı vəziyyəti və perspektivləri barədə çıxışlar dinlənilib.

AZƏRBAYCAN-QIRĞIZISTAN SƏNƏDLƏRİ İMZALANIB

Oktyabrın 11-də Bişkekdə Azərbaycanla Qırğızistan arasında Birinci Dövlətlərarası Şuranın geniş tərkibdə iclası başa çatdıqdan sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham

Əliyevin və Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarovun iştirakı ilə Azərbaycan-Qırğızistan sənədlərinin imzalanması mərasimi olub.

AZƏRSİĞORTA

Sizin dövlət sığortanız

1921-ci ildən

18.10.2021

MÜSTƏQİLLİYİN BƏRPASI GÜNÜ

Dövlət müstəqilliyinin əldə edilməsi xalqımızın ən böyük nailiyyətlərindən biridir. Əldə edilmiş müstəqilliyin, vətəndaş birliyinin, sabitliyin qorunub saxlanması, Azərbaycanın müstəqil dövlət olaraq dünya dövlətləri arasında rolunun və nüfuzunun möhkəmləndirilməsi məhz ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

“Mikro, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı haqqında” yeni qanun layihəsi təsdiqlənib

Milli Məclisdə “Mikro, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı haqqında” yeni qanun layihəsi birinci oxunuşda təsdiq edilib.

Qanun layihəsi parlamentin oktyabrın 11-də keçirilən plenar iclasının gündəliyinə daxil edilib.

Beş fəsil, 15 maddədən ibarət olan qanun mikro, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı sahəsində münasibətləri tənzimləyir, mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinə göstərilən dövlət dəstəyinin təşviqinin forma və metodlarını müəyyən edir.

Sənəddə istifadə olunan əsas anlayışlar, mikro, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı sahəsində qanunvericilik, dövlət siyasətinin məqsədləri, prinsipləri və əsas istiqamətləri, sahibkarlıq subyektlərinə dəstək göstərilməsinin şərtləri, dəstəyin formaları, göstərilməsi qaydası və qiymətləndirilməsi, habelə dövlət maliyyə dəstəyi,

məsləhət və informasiya dəstəyi, subyektlərin innovasiya, məhsul istehsalı və xidmət sahəsində dəstəklənməsi və digər məsələlərlə bağlı maddələr təsbit olunub.

Layihəyə əsasən, mikro, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı sahəsində fəaliyyətin əlaqələndirilməsi məqsədilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi qurum tərəfindən səlahiyyətli qurumun yanında daimi fəaliyyət göstərən koordinasiya qrupunun yaradılması nəzərdə tutulub. Bununla yanaşı, səlahiyyətli qurum sahibkarlıq subyektləri haqqında müvafiq məlumatların daxil edildiyi mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin vahid reyestrini yaradır. Vahid reyestrin aparılması qaydası və həmin reyestrə daxil edilməli olan məlumatların siyahısı mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin vahid reyestri haqqında əsasnamə ilə müəyyən edilir.

Azərbaycan ixracatçılarına ixrac potensialını həyata keçirmək üçün böyük imkan veriləcək

Oktyabrın 10-da Avropa İttifaqı (Aİ) və Beynəlxalq Ticarət Mərkəzi (BTM) Azərbaycanın İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyi (AzPromo) ilə birgə Azərbaycanın biznes ictimaiyyəti üçün Şərq Tərəfdaşlığı (ŞT) Ticarət Yardım Masası platformasını istifadəyə verib. Bu platformanın yeni istifadəyə verilmiş Azərbaycan versiyası vasitəsilə dövlət və özəl subyektlər Şərq Tərəfdaşlığı regionu ölkələri və Aİ ilə ticarətin artmasına töhfə verə biləcək istifadəçi dostu ticarət kəşfiyyatına çıxış əldə edə bilirlər.

“Azərbaycan hökuməti və biznesə dəstək təşkilatlarının rəsmiləri üçün bir həftəlik geniş təlimlər bu istifadəni tamamlayır. Bu təlim onlara Azərbaycan üzrə biznes iqtisadiyyatında bütün müəssisələrin ən yüksək faizini təşkil edən kiçik müəssisələrə xidmət edən yeni ticarət portfellərini inkişaf etdirməyə imkan verəcək,” - məlumatda qeyd edilir.

"Biz Şərq Tərəfdaşlığı (ŞT) Ticarət Yardım Masası platfor-

masının işə salınmasını alqışlayırıq. Bu platformadan istifadə Azərbaycanın istifadə olunmamış ixrac potensialının açılmasında mühüm rol oynayır. Bu, siyasətçilərə və bizneslərə, o cümlədən Aİ və Azərbaycan arasında güclü tərəfdaşlıq çərçivəsində ŞT regionunda və Aİ-də ticarət üçün yeni bazarları və məhsulları düzgün planlaşdırmağa və müəyyən etməyə kömək edəcək", - Aİ-nin Azərbaycandakı nümayəndəliyinin müvəqqəti işlər vəkili Crtomir-Peter Fisinger bildirib.

"Azpromo"-nun İcraçı Direktorunun müşaviri Tural Hacılı hesab edir ki, bu platforma, həmçinin "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası", eləcə də "2022-2026-cı illərdə Azərbaycan Respublikasının qeyri-neft məhsullarının İxrac Strategiyası" ilə müəyyən edilmiş müxtəlif tədbirlərin uğurla həyata keçirilməsində ilk addım olacaqdır.

Beynəlxalq Ticarət Mərkəzinin ticarət məlumatı üzrə baş

mütəxəssisi Pol Kellinin dediyinə görə, Avropa İttifaqı Şərq Tərəfdaşlığı ilə birlikdə Azərbaycan ticarətinin 37%-dən çoxunu təşkil edir.

“Lakin bu ticarət nisbətən cəmləşmişdir – həm məhsullar, həm də təyinatlar baxımından, AB-nin və digər ŞT ölkələrinin əksəriyyətində diversifikasiya üçün araşdırılmamış imkanlar yaradır. Növbəti beş il ərzində istifadə olunmamış bu imkanları araşdırmaqla Azərbaycanın Aİ ilə ticarəti ikiqat arta və əlavə 94 milyon avro əldə edə bilər”, - o qeyd edib.

“Məsələn, Azərbaycanın tərəvəz və meyvə sektorları 2026-cı ilə qədər Almaniya, Yunanistan, İtaliya və Rumıniya bazarları da daxil olmaqla, bu bazarlar üzrə müvafiq olaraq 15 milyon avro və 23 milyon avrodan çox ən yüksək inkişaf potensialına malikdir.

Kimya sektoru 2026-cı ilə qədər ixracını iki dəfə artırmaqla, bununla yanaşı, həmin Aİ bazarları ən yaxşı imkanları təmin edir”, - məlumatda qeyd edilir.

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov İsveçrənin “Kromatix SA” şirkətinin baş direktoru, İsveçrə-Azərbaycan Ticarət və Sənaye Palatasının üzvü Rafik Hanbali ilə görüşüb.

KOBİA-dan bildirilib ki, görüşdə alternativ enerji sektorunda imkanlar, şirkətin texnologiyasının Azərbaycanda həyata keçirilən layihələrdə tətbiqi və bu sahədə yerli tərəfdaşların tapılmasına dəstək barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

13-19 oktyabr 2022-ci il

Moldovanın Baş naziri Azərbaycanın işgüzar dairələri ilə görüşüb

Moldova Respublikasının Baş Naziri xanım Nataliya Qavrilitsa Azərbaycana səfəri çərçivəsində işgüzar dairələrin nümayəndələri ilə görüşüb.

Nataliya Qavrilitsa ölkəsinin Azərbaycanla əlaqələrin inkişafına xüsusi önəm verdiyini, aparılan müzakirələrin əməkdaşlığın inkişafında və yeni biznes əlaqələrinin qurulmasında rolunu qeyd edib, biznes dairələri arasında əlaqələrin genişləndirilməsinin, müxtəlif sahələrdə yeni birgə layihələrin icrasının önəmini diqqətə çatdırıb. Baş nazir Moldovada investisiyaların cəlb olunması, sahibkarlığın təşviqi, kiçik və orta sahibkarlığın dəstəklənməsi istiqamətində görülən işlər barədə danışmış, biznes dairələrini fəal əməkdaşlığa dəvət edib. Tədbirdə vurğulanı ki, ticarət-investisiya əlaqələri Azərbaycan-Moldova əməkdaşlığının əsas istiqamətlərindəndir. Bu ilin yanvar-avqust ayları ərzində ticarət dövriyyəsi 4 dəfə, o cümlədən ixracımız ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 13 dəfə artıb. Azərbaycanda müxtəlif sahələrdə 30-dək Moldova şirkəti fəaliyyət göstərir.

İqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib Məmmədov ölkələrimizin tərəfdaşlıq əlaqələrini qeyd edib, keçirilən tədbirin iqtisadi-ticarət əlaqələrinin, işgüzar dairələr arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsində əhəmiyyətini vurğulayıb. İqtisadiyyat nazirinin müavini Azərbaycanda əlverişli biznes və investisiya mühiti, sahibkarlara dəstək mexanizmləri, azad edilmiş ərazilərimizdə həyata keçirilən quruculuq layihələri, sənaye zonalarının fəaliyyəti, Ölət Azad İqtisadi Zonasının imkanları barədə məlumat verib.

Daşınmaz əmlakla əlaqədar bəzi xidmətlərə görə xidmət haqları tutulacaq

“Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi birinci oxunuşda təsdiq edilib. Qanun layihəsi parlamentin oktyabrın 11-də keçirilən plenar iclasının gündəliyinə daxil edilib. Layihədə Qanunun 6-cı maddəsinin “Ödənişlər” adlandırılması təklif olunur. Bununla

yanaşı, yeni 6.4-cü maddənin əlavə edilməsi nəzərdə tutulub. Əlavəyə əsasən, daşınmaz əmlakın ilkin və təkrar texniki inventarlaşdırılması, daşınmaz əmlak üzərində hüquqların əmələ gəlməsi və başqasına keçməsi ilə bağlı daşınmaz əmlak barədə məlumatların yoxlanılması və dövlət reyestrinə daxil edilməsi, daşınmaz əmlakın hüquq sahibi, təsviri və ünvanı barədə dövlət reyestrində məlumatların verilməsi, sxematik ünvan planlarının tərtibi, hüquqların dövlət qeydiyyatı üçün sənədlərin qəbulu və verilməsi ilə bağlı mobil xidmətlərin göstərilməsi, torpaq kadastr məlumatları və çöl-ölçmə işlərinin nəticələri əsasında torpaq sahəsinə dair mütəxəssis rəyinin verilməsi ilə bağlı göstərilən xidmətlərə görə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi qurumun müəyyən etdiyi məbləğdə xidmət haqları ödənilir.

“Bizim prioritetimiz Rumıniya, Gürcüstan və Azərbaycan arasında elektrik kabelinin çəkilməsidir”

Bu barədə Rumıniya Prezidenti Klaus Iohannis Gürcüstan Prezidenti xanım Salome Zura-Bişvili ilə görüşdə deyib.

Prezident Klaus Iohannis bildirib ki, Rumıniya Gürcüstan və digər tərəfdaş dövlətlərlə “Yaşıl Elektrik Dəhlizi” çərçivəsində Rumıniya, Gürcüstan və Azərbaycan arasında elektrik kabelinin çəkilməsi və bir sıra iri strateji layihələrin həyata keçirilməsi üçün çalışır. Layihənin məqsədi Xəzər dənizi regionunu Qara dəniz və Avropa İttifaqı ərazisi ilə birləşdirməkdir.

“Müzakirələr zamanı xanım Prezidentlə razılaşmışam ki, Qara dənizdəki fiziki əlaqələr bu regionun sabitliyini və rifahını möhkəmləndirməkdə, onun Avropa məkanına davamlı

əlaqələndirilməsində mühüm rol oynayır. Bu istiqamətdə Rumıniya artıq fəaliyyət göstərir. Xəzər dənizi regionunu Qara dəniz və Avropa İttifaqı ilə birləşdirəcək “Yaşıl Elektrik Dəhlizi” çərçivəsində Rumıniya, Gürcüstan və Azərbaycan arasında elektrik kabelinin çəkilməsi bizim prioritetimizdir. Rumıniyanın təşəbbüsü ilə Qara dəniz-Xəzər dənizi yük dəhlizinin istismara verilməsi üçün region ölkələri ilə iş aparılıb. Biz Qara dənizdə Rumıniyanı Gürcüstanla birləşdirən müntəzəm bərə xəttinin yaradılmasını müzakirə edirik. Bu, Avropa İttifaqı ilə Gürcüstan arasında ticarətin təşviqi və əlaqələrin yaxşılaşdırılması üçün vacib layihədir”, - deyər K.Iohannis vurğulayıb.

13-19 oktyabr 2022-ci il

Heydər Əliyevin dövlət müstəqilliyinin qorunması üçün müəyyən etdiyi strategiyanın əsas istiqamətləri barədə

XX əsrin 90-cı illəri Azərbaycanda iqtisadi, sosial və siyasi vəziyyətin gündən-günə pisləşməsi ilə yadda qalıb. Hadisələr ağır nəticələrlə müəyiat olunurdu ki, onların qarşısını almaq üçün güclü liderə, təcrübəli dövlət xadiminə ehtiyac var idi. Ümummilli lider Heydər Əliyev 1993-cü ilin iyununda – respublikamızda dərin iqtisadi-siyasi və mənəvi böhranın hökm sürdüyü bir dövrdə xalqın istəyi ilə ölkə rəhbərliyinə qayıtdı. Qısa zamanda ölkədə ictimai-siyasi sabitliyin təmin edilməsi, ölkə iqtisadiyyatındakı tənəzzül prosesinin qarşısının alınmasına xidmət edən bir sıra zəruri tədbirləri həyata keçirdi.

Heydər Əliyev respublikada ictimai-siyasi sabitliyi yaxşılaşdırmaq, qonşu ölkələrlə faydalı əməkdaşlığı formalaşdırmaq üçün gərgin iş aparırdı. Ölkə daxilində vəziyyətin normallaşdırılması, əhalinin təhlükəsizliyini qorumaq üçün ölkə rəhbəri narahatlıqla bildirirdi ki, müstəqil dövlətin ordusu həddindən artıq siyasətləşib, ayrı-ayrı siyasi liderlərin qoşun birləşmələrinə malik olması qətiyyən yol verilməzdir, hərbi komandanın mərkəzləşdirilməsi ən təxirəsalınmaz bir vəzifə kimi həll edilməlidir.

3 oktyabr 1993-cü ildə ölkədə keçirilən prezident seçkilərində Heydər Əliyev seçicilərin 98,84 faiz səsini toplayaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi.

Oktyabrın 10-da andiçmə mərasimində Heydər Əliyev tarixi bir çıxış etdi. Bu çıxış müstəqil Azərbaycan dövlətinin formalaşması və inkişafı üçün müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Ona görə də nəşrin məqsəd və vəzifələrini dərinəndərk etmək üçün ulu öndər Heydər Əliyevin andiçmə mərasimində etdiyi çıxışdan bir hissəni verməyi məqsəduyğun hesab edirik:

Əziz həmvətənlər!

Müstəqil Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməyimi yüksək qiymətləndirirəm və bu münasibətlə Azərbaycan xalqına, Azərbaycan Respublikasının bütün vətəndaşlarına öz hörmət və ehtiramımı, dərin minnətdarlığımı bildirirəm.

Azərbaycan xalqı öz tarixinin ən mürəkkəb, faciəli dövrünü yaşayır. Məhz bu dövrdə mənim üzərimə qoyulan bu vəzifənin məsuliyyətini dərinəndərk edirəm və əmin etmək istəyirəm ki, bütün fəaliyyətimi, bütün həyatımı bu etibarı doğrultmaq, xalqın ümidlərini doğrultmaq işinə həsr edəcəyəm. Azərbaycan Respublikası qədim tarixə, zəngin mədəniyyətə, böyük təbii sərvətlərə malikdir. Dövlət müstəqilliyi bunların hamısından Azərbaycan Respublikasının gələcək inkişafı üçün səmərəli istifadə etməyə şərait yaradır. Bunlar bizim əsas vəzifələrimizdir. Azərbaycan Respublikası öz müstəqilliyini ağır və çətin bir şəraitdə əldə etmişdir. Respublika üçün ən ağır məsələ beş ildən artıq müddətdə Azərbaycan müharibə şəraitində olması, erməni silahlı qüvvələri tərəfindən ərazimizə təcavüz edilməsi və bunun nəticəsində Azərbaycan xalqının böyük balalara düşər olmasıdır. Ona görə də Azərbaycan Respublikasının müharibə şəraitindən çıxması və vətəndaşlar üçün rahat, sakit, əmin-amanlıq şəraiti yaradılması qarşımızda duran əsas vəzifədir.

Respublikanın daxilində nisbi sakitlik və sabitlik yaranarsa da, biz hələ böyük təhlükə altındaydıq. Ermənistan silahlı qüvvələrinin beş ildən bəri davam edən təcavüzü nəticəsində Azərbaycan torpaqlarının bir qismi – təxminən 20 faizi işğalçıların əlinə keçibdir. Keçmiş Dağlıq Qarabağ vilayəti tamamilə işğal olunub, Azərbaycan xalqı üçün əziz və mötəbər olan Şuşa şəhəri artıq il yarımdır ki, əlimizdən gedibdir. Laçın, Kəlbəcər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı rayonlarımız da erməni silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olunubdur. Bizim ən əsas vəzifəmiz respublikanı müharibə vəziyyətindən çıxarmaq, işğal olunmuş torpaqların hamısını geri qaytarmaq, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, müstəqil respublikanın sərhədlərini təhlükəsizliyini təmin etmək, yurd-yuvasından didərgin düşmüş soydaşlarımızı, bacılarımızı, qardaşlarımızı öz doğma yerlərinə qaytarmaqdır.

Beş ildən artıq davam edən müharibədən

çıxmaq, işğal olunmuş torpaqları geri qaytarmaq, şübhəsiz, əsas məsələ deyildir. Cəmiyyətimizdə cürbəcür fikirlər var: buna hansı yollarla nail olmaq mümkündür? Biz, ümumiyyətlə, sülhsevər mövqə tutaraq, bu vəzifəni birinci növbədə sülh yolu ilə, danışıqlar yolu ilə həll etməyə üstünlük veririk. Bu baxımdan müstəqil Azərbaycan Respublikası diplomatik vasitələrdən səmərəli istifadə etməli, sülh danışıqlarını Azərbaycan Respublikasının mənafeələrini təmin etmək yolu ilə aparmalı və bu danışıqlar nəticəsində məqsədimizə nail olmalıyıq. Biz Birləşmiş Millətlər Təşkilatının, ATƏT-in, BMT Təhlükəsizlik Şurasının, bu münaqişənin aradan qaldırılmasında iştirak edən böyük dövlətlərin və bütün beynəlxalq təşkilatların imkanlarından səmərəli istifadə edərək, Azərbaycanı müharibə şəraitindən çıxarmaq, işğal olunmuş torpaqlarımızı geri qaytarmaq üçün bundan sonra da say göstərməyək.

Ancaq bununla yanaşı, Azərbaycan Respublikası bir müstəqil dövlət kimi özünü müdafiə etməyə qadir orduya malik olmalıdır. Təəssüf ki, müstəqillik əldə edildəndən sonra keçən dövrdə bu sahədə az iş görüldü. Lazım gələrsə, sülh yolunda addımlarımız nəticə verməyə, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün, respublikanı müdafiə etmək üçün qüdrətli bir ordunun yaradılması bizim əsas vəzifəmizdir. Qeyd etmək lazımdır ki, beş il ərzində gedən müharibə nəticəsində Azərbaycan xalqı böyük sınaqlardan çıxıb, qələbənin də, uğursuzluğun da nəticələrini görübüdü. Bu müharibə bizim üçün böyük faciədir. Eyni zamanda, bu müharibədə Azərbaycan xalqının gücü, qüdrəti, qəhrəmanlığı, müdrikliyi bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirildi. Bu müharibədə xalqımız böyük qurbanlar vermişdir. İgid oğullarımız torpaqlarımızı müdafiə edərək qəhrəmancasına həlak olmuş, şəhid olmuşlar. Bu gün, bu təntənəli mərasimdə Azərbaycan torpaqlarını müdafiə edərək, Azərbaycanın suverenliyini qoruyaraq həlak olmuş şəhidlərin xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad etməyi rica edirəm. Allah onlara rəhmət eləsin, qəbirləri nurla dolsun.

Mən bu gün bəyan edirəm ki, şəhidlərimizin qanı yerdə qalmayacaq, onların xatirəsi qəlbimizdə əbədi yaşayacaq, gənclərimiz və gələcək nəsillər onların qəhrəmanlıqlarından nümunə götürəcəklər. Azərbaycan xalqı öz qamətini düzəldəcək, ayağa qalxacaq, gücünü birləşdirəcək, müasir ordusunu yaradacaq və müstəqil dövlətini, öz ərazisini bundan sonra göz bəbəyi kimi qoruyacaqdır. Müstəqil Azərbaycan Respublikasının qarşısında duran əsas vəzifələrdən biri respublikanın dövlət quruculuğunu təşkil etməkdir. Bizim yolumuz aydındır, bunu dəfələrlə bəyan etmişik. Yolumuz demokratiya yoludur. Müstəqil Azərbaycanda demokratik, hüquqi dövlət qurulmalıdır. Azərbaycan dövləti demokratik prinsiplər əsasında fəaliyyət göstərməlidir, öz tarixi ənənələrindən, milli ənənələrindən bəhrələnərək, dünya demokratiyasından, ümumbəşəri dəyərlərdən səmərəli istifadə edərək demokratik dövlət quruculuğu yolu ilə getməlidir. Bizim yolumuz bu yoldur və mən sizə bir daha söz verirəm ki, biz məhz bu yolla gedəcəyik.

Bu yolla getmək həm tarixi keçmişimizə uyğundur, həm də bir müstəqil dövlət kimi dünya sivilizasiyasına daha yaxından qovuşmaq üçün lazımi şərtidir. Bunun üçün

Azərbaycanda bütün imkanlar yaranıb və bundan sonra da yaranacaqdır. Azərbaycanı insan azadlığı, sözlə azadlığı, din azadlığı, dil azadlığı, vicdan azadlığı, bunların hamısı demokratik, sivilizasiyalı cəmiyyətin yaranmasına imkan verən şərtlərdir. Biz bu şərtlərin bərqərar olmasını təmin edəcəyik. Azərbaycanda çoxpartiyalı cəmiyyət yaranmaqdadır, bir çox partiyalar yaranıb və bundan sonra da yaranacaqdır. Bunların yaranması və inkişaf etməsi üçün Azərbaycan dövləti bütün imkanları təmin edəcəkdir və çoxpartiyalı cəmiyyət, demokratik prinsiplərin bərqərar olduğu cəmiyyət, şübhəsiz, Azərbaycanın müstəqil bir dövlət kimi inkişafına kömək edəcəkdir.

Demokratik sivilizasiyalı cəmiyyətdə insan hüquqlarının qorunması dövlətin əsas vəzifələrindən biridir. Əmin ola bilərsiniz ki, bu yüksək vəzifədə mən həmin sahəni daim diqqət mərkəzində saxlayacağam və insan hüquqlarının qorunması üçün bütün təmi-

siyasətimiz sülhsevər siyasətdir, biz heç bir dövlətin suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə toxunmaq məqsədi güdmürük. Lakin, eyni zamanda nəyin bahasına olursa-olsun respublikanın suverenliyini, müstəqilliyini və ərazi bütövlüyünü, xarici siyasət vasitəsilə təmin etməyə çalışacağıq. Güman edirəm ki, bundan sonra görülməsi işlər Azərbaycanın daha geniş tanınmasına şərait yaradacaqdır və respublikamız dünya dövlətləri birliyində öz layiqli yerini tutacaqdır. Mənim Prezident seçilməyimlə əlaqədar olaraq dünyanın bir çox dövlətlərinin başçıları təbrik məktubları göndərmişlər. Bunları, birinci növbədə, Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinə, dünya birliyində tutduğu yerə verilən qiymət kimi qəbul edirəm. Təbrik məktubları göndərmiş dövlət başçılarına, xarici ölkələrin bu salonda olan təmsilçilərinə minnətdarlığımı bildirirəm və onları əmin etmək istəyirəm ki, Azərbaycan Respublikası bir müstəqil dövlət kimi gələcək

müzakirələr getmiş və nəhayət, Azərbaycan Müstəqil Dövlətlər Birliyinə daxil olmuşdur. Biz əminik ki, Azərbaycanın MDB-yə daxil olması respublikanın iqtisadiyyatının inkişaf etməsi üçün yaxşı şərait yaradacaq və biz bu imkanlardan səmərəli istifadə etməliyik.

Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycanın MDB-yə daxil olmasını təhlükəli bir hal kimi qələmə verməyə çalışırlar. Bu, səhv fikirdir. Azərbaycan MDB-də öz müstəqilliyini daim qoruyacaq və MDB-də iştirak etmək Azərbaycanın müstəqilliyinə qətiyyən xələf gətirməyəcəkdir. Azərbaycan müstəqil bir dövlət kimi demokratik yolla gedəcək, beynəlxalq demokratiya normalarına riayət edəcəkdir. Azərbaycanda kommunist ideologiyası, kommunist rejimi bir daha bərpa olmayacaqdır. Güman edirəm ki, Azərbaycan vətəndaşlarının əksəriyyətinin də fikri belədir. Azərbaycan Respublikası bundan sonra heç vaxt başqa bir dövlətin tərkibinə daxil olmayacaq, başqa bir dövlətin tabeliyinə düşməyəcək, öz müstəqilliyini daim qoruyacaqdır.

Bizim daxili siyasətimiz, xarici siyasətimiz dünya demokratiyasının açdığı yolla, demokratik prinsiplər əsasında gedəcəkdir. Biz Azərbaycanın daxilində demokratik prinsipləri bərqərar edərək respublikanın xarici siyasətində Azərbaycanın müstəqilliyini daim qoruyacağıq. Mən bir Prezident kimi, xalqım qarşısında öz fikirlərimi açıq bəyan edir və əmin etmək istəyirəm ki, bu fikirlərə, bu prinsiplərə daim sadıq olacağam.

Əziz və hörmətli həmvətənlər!

Bu gün mənim üçün tarixi, əlamətdar bir gündür. Məna göstərilən bu böyük etimada görə Azərbaycan vətəndaşlarına, Azərbaycan xalqına bir daha dərin minnətdarlığımı, hörmətimi, məhəbbətimi bildirir və əmin etmək istəyirəm ki, həyatımın sonuna qədər xalqına sədaqətlə xidmət edəcək və bütün fəaliyyətimi Azərbaycan Respublikasının gələcək inkişafına sərf edəcəyəm.

Əlimi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına basaraq and içirəm ki, biliyimi, təcrübəmi, qüvvəmi Azərbaycan xalqının, Azərbaycan Respublikasının rifahına həsr edəcəyəm.

And içirəm ki, Prezident vəzifəsini ali məqsədlər, amallar naminə yerinə yetirəcək, Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyini, suverenliyini, ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün əlimdən gələni əsirgəməyəcəyəm.

And içirəm ki, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və qanunlarının həyata keçirilməsinin təminatçısı olacaq, milliyyətimdən, dini etiqadından və siyasi əqidəsindən asılı olmayaraq Azərbaycan vətəndaşlarının hüquqlarını və azadlıqlarının qorunmasını, müdafiə edilməsinin təminatçısı olacağam. Azərbaycan Respublikasında azadlığın, demokratik dəyişikliklərin, Azərbaycan Respublikasının demokratik hüquqi dövlət kimi inkişaf etdirilməsinin təminatçısı olacağam.

And içirəm ki, Azərbaycan Respublikasına, Azərbaycan xalqına layəqətlə xidmət edəcəyəm, müstəqil dövlətimizin sivilizasiyalı dünya dövlətləri arasında, dünya birliyində layəqətli yer tutmasına çalışacağam. Əlimi Qurani-Şərifə basaraq and içirəm ki, Azərbaycan xalqının milli və mənəvi ənənələrinə daim sadıq olacaq və bu ənənələrin müstəqil dövlətimizdə bərqərar olmasını, yaşamasını və inkişaf etməsini təmin edəcəyəm".

Bu çıxışın mahiyyəti dünyanın çoxsaylı ölkələrinin kütləvi-informasiya vasitələrində beynəlxalq, bütün ölkələrin nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarında demək olar ki, ətəflı təhlil edildi, müstəqil Azərbaycan dövləti ilə əməkdaşlıq qurmaq istəyən dövlətlər üçün Azərbaycanla bağlı siyasətlərinin konseptual əsaslarının müəyyənəşdirilməsi üçün istinad nöqtəsi oldu.

Bu çıxış Azərbaycan xalqının uğurlu gələcəyi üçün, Vətənimizin, dövlətimizin dünya ölkələri içərisində layiqli yer tutacağına, ölkə əhalisinin dinc yaşayışına, əmin-amanlığına, Azərbaycan ərazi bütövlüyünün təmin olunmasına inamını qat-qat artırdı.

Mənbə:

Ziyad Səmədzadə.

Azərbaycan iqtisadiyyatı 100 ildə.

III cild. – Bakı, 2021. – s.68-79.

BÖYÜK MÜƏLLİM, ALİM, ELM TƏŞKİLATÇISI

Qədim tarixə və zəngin mədəniyyətə malik Azərbaycan xalqı dünya tarixinə, mədəniyyətinə və elminə ələ şəxsiyyətlər bəxş etmişdir ki, onların həyat və fəaliyyətləri indi də öyrənilir və tədqiq olunur. Azərbaycan xalqının XX əsr mədəniyyət və elm tarixində öz fəaliyyətləri ilə seçilən və çalışdıqları sahəyə əvəzsiz töhfələr verən şəxsiyyətlər vardır ki, onların qoyduqları zəngin mədəni və elmi irs akademik məktəb kimi qəbul olunur. Belə şəxsiyyətlərdən biri, yorulmaz fəaliyyəti və yaratdığı elmi məktəblə seçilən böyük insan, böyük müəllim, böyük alim və müasir milli tarix elminizin akademik əsaslarını yaradan, AMEA-nın müxbir üzvü, tarix elmləri doktoru, professor Əlvəsət Nəcəfqlu oğlu Quliyevdir. Alimin anadan olmasının 75 illiyi 1997, 80 illiyi 2002, 90 illiyi 2012-ci illərdə Azərbaycan AMEA RH-nin qəbul etdiyi qərarlar əsasında qeyd olunmuşdur. Bu il isə Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevin imzaladığı sərəncam və AMEA RH-nin qəbul etdiyi qərarə əsasən xalqımız və elmi ictimaiyyətə onun anadan olmasının 100 illiyini qeyd edir.

Azərbaycan milli tarix elminin fundamental əsaslarının yaradılması, akademik milli tarixşünaslıq məktəbinin formalaşaraq inkişaf etməsi Əlvəsət Quliyevin adı və fəaliyyəti ilə bilavasitə əlaqədardır. Onun yubileylərinin dövrlət səviyyəsində qeyd edilməsi Azərbaycan xalqının və dövlətinin bu böyük insanın qoyduğu elmi irsə, onun xatirəsinə göstərdiyi diqqət və qayğının təzahürüdür.

Xalqımızın çox qədim və zəngin tarixi vardır. Bu qədim və zəngin tarixin ən aktual problemlər üzrə sahə və istiqamətlərini müəyyən etmək, tədqiqini və yazılmasını təşkil edib olduğu kimi xalqa təqdim etmək heç də asan məsələ deyil. Qədim, antik, ilk orta əsrlər, orta və son orta əsrlər, yeni və ən yeni dövr tarixinin bütün siyasi, sosial-iqtisadi, mədəniyyət, hərbi, tarixşünaslıq və mənbəşünaslıq istiqamətlərini dövrlər üzrə doğru-düzgün müəyyən etmək böyük bilik, qeyri-adi istedad, bacarıq, özünə və həmkarlarına qarşı yüksək tələbkarlıq və obyektivlik tələb edir. Bütün bu xüsusiyyətlərin hamısı böyük insan və görkəmli alim Əlvəsət Quliyevdə cəm olmuş, sanki o, bu müqəddəs missiyanı yerinə yetirmək üçün doğulmuşdu. Məhz onun yorulmaz fəaliyyəti nəticəsində XX əsin 50-60-cı illərində Azərbaycan tarixinin tədqiq edilərək öyrənilməsinin akademik əsasları qoyulmuşdur. Əlvəsət Nəcəfqlu oğlu Quliyev 1922-ci il avqust ayının 23-də Salyan rayonunun Qızılağac kəndində Nəcəfqlu Quliyevin ailəsində dünyaya göz açmışdır. Tale ona cəmi 47 il ömür bəxş etsə də, o, bu qısa ömrü şəərəflə yaşamış, Azərbaycanın XX əsr 40-60-cı illər ictimai-siyasi və elm tarixində silinməz iz qoymuşdur. Onun gərgin əməyi sayəsində 1954-cü ildə rus dilində ikicildlik "Azərbaycan tarixi" (maket) və 1958-1963-cü illərdə dörd kitabdan ibarət Azərbaycan və rus dillərində üçcildlik "Azərbaycan tarixi" kitabları işıq üzü görmüşdür.

Əlvəsət Quliyev XX əsrin 50-60-cı illərində AMEA İctimai Elmlər Bölməsinin baş elmi tədqiqat institutu olan A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutuna iki dəfə rəhbər seçilmişdir. Əlvəsət Quliyev 1937-1939-cu illərdə pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olmaqla yanaşı, həm də oxuduğu bu pedaqoji məktəbi uğurla bitirir və tarixçi olmaq qərarını verir. O, 1939-cu ildə Bakı Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə daxil olur. Çox qısa müddətdə Əlvəsət Quliyev universitetin ən fəal tələbələrindən birinə çevrilir. Gələcəyin böyük alimi tarix elminin sirlərinə yiyələnmək üçün daim çalışır, rus və başqa dilləri öyrənməyə say göstərir və buna nail olur. Belə ki, o, 1941-ci ildə tarix fakültəsinin I kurs tələbəsi İqrar Əliyevlə tanış olur və bu tanışlıq möhkəm dostluğa çevrilir. O, Əlvəsət Quliyevlə ilk tanışlığını, onu evlərinə dəvət etməsinə, onun rus və başqa dillərə marağının anası Zara xanımın diqqətini cəlb etməsinə söyləyirdi.

Əlvəsət Quliyevin fenomenal biliyi və parlaq istedadı universitet rəhbərliyinin diqqətini cəlb edir, o, 1942-ci ildə hələ tələbə ikən universitetin filologiya fakültəsində tarix müəllimi kimi işə qəbul olunur. Yüksək savadı və biliyi ilə seçilən Əlvəsət Quliyev həm də fəal ictimaiyyəti idi. Ən yaxın dostu mərhum akademik İqrar Əliyev xatırlayırdı ki, Əlvəsət Quliyev çox oxuyurdu və oxuduğu kitabların böyük əksəriyyəti tarix elminin müxtəlif problemlərinin tədqiqinə həsr olunmuş əsərlər idi. O, bu əsərləri sadəcə oxumaqla kifayətlənmir, qoyulan problemnin nədən ibarət olduğunu, onun mahiyyətini anlamağa, dərk etməyə çalışırdı. O, Azərbaycan, Rusiya və Ən Asiya ölkələri tarixinə dair problemlərə daha çox diqqət yetirir və əksər hallarda gəniş diskussiyalara qatılırdı.

Əlvəsət Quliyev 1944-cü ildə indiki BDU-nun tarix fakültəsinə fərqlənmə diplomu ilə bitirir və ona Dövlət İmtahan Komissiyasının qərarı ilə "Elmi işçi, orta və ali məktəb müəllimi" ixtisası verilir. O, fakültənin Azərbaycan tarixi kafedrasının təqdimatı ilə həmin kafedrada müəllim kimi saxlanılır və ixtisası üzrə universitetin aspiranturasına daxil olur. Əlvəsət Quliyev 1942-1950-ci illərdə universitetdə islamla bərabər, Respublika Ali Məktəb və Elmi İdarə İşçiləri Həmkarlar İttifaqının sədri vəzifəsində çalışır. Lakin onun həyatının mənasını fəal ictimai və pedaqoji fəaliyyətdən daha çox Azərbaycan tarix elminin əsas problemlərinin tədqiqi təşkil edirdi.

Əlvəsət Quliyev 1948-ci ildə iyirmi altı yaşında tarix üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsinə almaq üçün dissertasiya işini müdafiə edir və elə həmin il universitetin tarix fakültəsinin dekanı təyin edilir. Onun dekan kimi fəaliyyətinin əsası tarix elminin bütün istiqamətləri üzrə yüksək səviyyəli tədris işini təşkil etməklə bərabər, həm də fakültədə çalışan professor-müəllim heyətini əsaslı elmi tədqiqat işlərinə cəlb etməkdən ibarət idi. O, hesab edirdi ki, müəllim təkcə dərs deməklə kifayətlənməməli, həm də öz ixtisası üzrə elmi tədqiqat işi aparmalıdır. Gənc alimin bu işgüzarlığı və tələbkarlığı respublika rəhbərliyinin diqqətindən yayınmır. Respublika rəhbəri M.C.Bağirov onunla bağlı təqdim olunan müfəssəl məlumatla tanış olduqdan sonra 1948-ci ildə Əlvəsət Quliyevi Mərkəzi Komitəyə dəvət edir. Əlvəsət Quliyev MK-yə gəlir və M.C.Bağirovla görüşür. M.C.Bağirov onun gənc, istedadlı, işgüzar və tələbkar olduğunu bildiyini söyləyir və ona *"Nə üçün ermənilər və gürcülər yalan-doğru tarixlərini yazıblar, amma bizim bu qədər qədim və zəngin tariximiz olmasına baxmayaraq, onu biz hələ yazmamışıq, səbəbi nədir?"* - deyər sual verir. O, *"Bilərəm çox istedadlı və bacarıqlı oğlansan, Azərbaycan tarixi yazılmalıdır. Əsərin redaksiya heyətinə və strukturunu özün tərtib et, kimləri istəyirsən dəvət et və qollarımızı çırmaıyib işə başlayın. Bu işin məsuliyyətini sənə üzərinə qoyuram, get işə başla"*, - deyər onu yola salır.

Azərbaycan tarixinin akademik nəşrinin yazılıb çap olunması tapşırığının nə qədər ağır və məsuliyyətli olduğunu anlayan Əlvəsət Quliyev 1948-ci ilin sonuna yaxın elmi bilik və güclərinə inandığı mütəxəssisləri dəvət edərək,

əsərin redaksiya heyətini yaradır. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının akademikləri - İ.A.Hüseynov, Ə.S.Sumbatza, M.A.Dadaşza, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü Z.İ.İbrahimov, tarix elmləri namizədi Y.A.Tokarjevski və Ə.Quliyevin özü də redaksiya heyətinə daxil idi. Heyətin katibi isə İ.V.Striqunov idi. Onun rəhbərliyi ilə ikicildlik "Azərbaycan tarixi"-nin rus dilində maketi hazırlanır. Qeyd etmək lazımdır ki, Əlvəsət Quliyevin rəhbərliyi altında maket şəklində hazırlanan bu əsər Sovet totalitar rejiminin tüğyan etdiyi bir dövrdə öz strukturuna və buraya daxil edilən məsələlərin və cibliyinə görə seçilirdi. Belə ki, bu əsər Azərbaycan tarixinin ən qədim zamanlardan başlayaraq, 1952-ci ilin sonuna qədər olan dövrünü əhatə edir.

1952-ci ildə Əlvəsət Quliyev AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix və Fəlsəfə İnstitutunun direktoru təyin edilir. O dövrdə akademik Musa Əliyev Azərbaycan Elmlər Akademiyasının prezidenti idi. O, Əlvəsət Quliyevi gənc, istedadlı və bacarıqlı bir alim kimi diqqətlə dinləyir və bütün məsələlərdə ona kömək edirdi.

Əlvəsət Quliyevin qarşısına qoyduğu başlıca vəzifə - Azərbaycan tarixinə dair əsaslı elmi əsərlərin yazılmasına nail olmaq, bunun üçün milli tarixçi kadrlar yetişdirmək, onların işini canlandırmaqdan ibarət idi. Bu məqsədlə o, ilk növbədə institutda çox ciddi əmək intizamı yaratmışdı. Əlvəsət Quliyev, demək olar ki, institutun bütün əməkdaşlarını "Azərbaycan tarixi" üçcildliyi üzərində işə cəlb etmişdir.

Əlvəsət Quliyev 1958-ci ilin yanvarınadək AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix və Fəlsəfə İnstitutunun direktoru olmuş, 1958-1965-ci illərdə "Azərbaycan yeni tarixi" söbəsinə baş elmi işçi vəzifəsində çalışmış, 1965-ci ilin aprelindən 1967-ci ilin iyunun 4-dək həmin söbəyə rəhbərlik etmişdir. 1967-ci ildə Əlvəsət Quliyev yenidən AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutuna direktor təyin edilir. XX əsrin 50-60-cı illəri 1961-ci ildə Moskvada doktorluq dissertasiyası müdafiə edən Əlvəsət Quliyevin elmi və təşkilatçılıq fəaliyyətinin əsas mərhələsinə təşkil edir. Belə ki, çoxcildlik "Azərbaycan tarixi"-nin yazılaraq nəşr olunması və Azərbaycan xalqına çatdırılması Əlvəsət Quliyevin həyatının mənasına çevrilmişdi. O, bu əsəri hazırlayarkən Azərbaycan xalqının tarixi ilə bağlı bir sıra vacib problemləri aydınlaşdırmış, müəllif olduğu fəsilərdə milli tariximizin ən öyrənilmiş mühüm məsələlərinə işıq salmışdır. On beş il ərzində Əlvəsət Quliyevin rəhbərliyi ilə çox böyük səylər və əmək sərf edilən bu möhtəşəm əsər - 1958-1963-cü illərdə Azərbaycan və rus dillərində dörd kitabdan ibarət üçcildlik "Azərbaycan tarixi" əsəri hazırlanaraq nəşr olundu və elm tarixində çox mühüm hadisəyə çevrildi. Həmçinin, gələcəkdə "Azərbaycan tarixi"-nə dair nəşr olunacaq, o cümlədən 1998-2003-cü illərdə nəşr edilmiş yeddicildlik "Azərbaycan tarixi" üçün uğurlu zəmin idi. Ona görə də, ən qədim zamanlardan XX əsrin 60-cı illərinin əvvəlindəək olan dövrü əhatə edən üçcildlik "Azərbaycan tarixi" Sovet rejimi dövründə çap olunmasına və mövcud ideologiyanın müəyyən etdiyi prinsiplər əsasında yazılmasına baxmayaraq, milli tariximizin tədqiq olunması işində ən uğurlu elmi nəticə kimi qiymətləndirilməlidir.

1968-ci ildə Əlvəsət Quliyev Azərbaycan Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü seçilir. Bu zaman o, artıq tarix elmi sahəsində təkcə SSRİ-də deyil, həm də bütün dünyada tanınmış alim idi. Əlvəsət Quliyev tarixşünaslıq sahəsində elmi əsərlərin, o cümlədən monoqrafiyaların, dərsliklərin müəllifidir. 80-ə qədər elmi əsərin müəllifi olan tədqiqatçı tariximizin aktual məsələlərini, xüsusən orta əsrlər dövrünü, xalqımızın mənşəyini, Azərbaycan XVI-XVIII əsrlər tarixini tədqiq etmişdir. Alim çoxcildlik "SSRİ tarixi" (I-VI cildlər, 1966-1968), "İnqilabdan əvvəlki Rusiyanın neft sənayesində inhisarçı kapitalı (1883-1914-cü illər)", "Yeni inqilabi yüksəliş illərində Azər-

baycanda fəhlə hərəkatı (1910-1914-cü illər)" adlı əsərlərin tərtibçilərindən biri və redaktoru olmuş, "Dünya xalqları seriyası"-ndan "Qafqaz xalqları" adlı cildin hazırlanaraq çap edilməsində müəllif və redaktor kimi yaxından iştirak etmişdir.

Ə.N.Quliyev Azərbaycan Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti yanında Toponomiya Komissiyasının ilk sədri olmuşdur. Alimin Azərbaycan xalqının tarixi ilə bağlı bir sıra məqalələri SSRİ ensiklopediyalarına daxil edilmiş, keçmiş Sovet İttifaqının müxtəlif respublikalarında, Hindistanda, Çexoslovakiyada və başqa xarici ölkələrdə dərc olunmuşdur. Ə.N.Quliyev məqaləsi Moskvada çap olunaraq ikicildlik etnoqrafiya toplusuna daxil edilmiş ilk Azərbaycan tarixçisidir. Onun həmmüəllifi olduğu *"XIX əsrdə - XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan tarix elminin təşəkkülü və inkişafı"*, *"Azərbaycan tarixşünaslığı" əsərləri, ali və orta məktəblər üçün ilk "Azərbaycan tarixi" dərsliyi, müəllifi olduğu "Dünya xalqları" silsiləsindən "Qafqaz xalqları", "Cənubi Azərbaycan milli azadlıq və demokratik hərəkat tarixindən (1941-1946-cı illər)", "Azərbaycan. Tarixi öçerk" əsərləri elmi ictimaiyyət tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. Əlvəsət Quliyev çapa hazırlanan "SSRİ tarixi" çoxcildliyinin redaksiya heyətinin üzvü idi və onun cildlərin mətləbi üzrə verdiyi bütün qeydlər mütləq şəkildə nəzərə alınır.*

Əlvəsət Quliyev öz zəhməti və istedadı sayəsində elmi fəaliyyət zirvələrini bir-birinin ardınca fəth etmişdir. AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun respublikada tarix elminin əsas mərkəzinə çevrilməsi, keçmiş Sovet İttifaqının ən güclü elmi idarələrindən biri kimi tanınması şübhəsiz ki, Əlvəsət Quliyevin adı ilə bağlıdır. Zəngin elmi potensiala malik olan Əlvəsət Quliyev gənc kadrların yetişdirilməsi üçün böyük əmək sərf etmişdir. Onun rəhbərliyi ilə təkcə Azərbaycanda deyil, həm də bir sıra xarici ölkələrdə tarix üzrə fəlsəfə doktoru və tarix elmləri doktoru elmi dərəcələrinə almaq üçün dissertasiyalar müdafiə olunmuşdur. O, dissertasiya işini müdafiə etmək üçün iddiaçıya əl aktual mövzular təklif edirdi ki, tədqiq olunan mövzu tarix elmində bir yenilik kimi qəbul olunurdu. Belə mövzulardan biri Əlvəsət Quliyev tərəfindən 1961-ci ildə Dilarə xanım Seyidzadəyə təklif edilir. Tarix elmləri doktoru, professor Əlvəsət Quliyevin yetirməsi, müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusu, ulu öndər Heydər Əliyevin köməkçisi olmuş Dilarə xanım Seyidzadə söyləyir ki, "mən 1961-ci ildə BDU-nu bitirib atamın məsləhəti ilə Əlvəsət müəllimin yanında işə qəbul olundum. Əlvəsət müəllimin mənə təklif etdiyi mövzu azərbaycanlı deputatların - 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qurucularının 1906-1907, 1907-1912 və 1912-1917-ci illərdə çar Rusiyası Dövlət Dumasındakı fəaliyyətlərinin tarixinə aid idi. Təbii ki, o zaman mövzu Azərbaycan burjuva nümayəndələrinin fəaliyyəti kimi təsdiq olunmuşdu. Belə bir mövzunun verilməsi heç də təsadüfi deyildi. Dissertasiya işimin elmi rəhbəri olan Əlvəsət Quliyev bu dahi şəxsiyyətlərin fəaliyyətlərindən xəbərdar idi və bildirdi ki, gün gələcək Azərbaycan xalqı onların əsl kimliyini biləcəkdir. Bu, Əlvəsət Quliyevin uzaqgörənliyi idi və mən buna görə ona həmişə minnətdaram".

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Əlvəsət Quliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan tarixçilərinin, arxeoloqlarının və etnoqraflarının bütöv bir nəslə yetişmişdir. O, Azərbaycan ziyalılığının ən gözəl xüsusiyyətlərini özündə cəmləşdirmiş son dərəcə təvəzökar, prinsipial, elm sahəsində həm özünə, həm də tələbələrində çox tələbkar bir şəxsiyyət idi. Əlvəsət Quliyevi xeyirxah bir insan, əsl dost, böyük alim, elm təşkilatçısı kimi səciyyələndirən xüsusiyyətlər onun ən yaxın dostu akademik İqrar Əliyevin Əlvəsət Quliyevin 2002-ci ildə keçirilən 80 illik yubileyində etdiyi çıxışında öz əksini tapmışdır. Akademik İqrar Əliyev: "Otuz ildən çoxdur ki, Əlvəsət aramızda yoxdur, amma onun əsərləri yaşayır və biz onu öz

sıralarımızda hiss edirik. Allah ona o qədər böyük və müstəsna istedad bəxş etmişdi ki, hər şeyi bizim hamımızdan yaxşı edə bilirdi. Qətiyyətlə bildirirəm ki, bizlərdən heç kəs, nə mən, nə də həmkarlarım onun səviyyəsinə qalxa bilməmişik. Ona görə də, Əlvəsət bizim üçün sağdır, öz əsərləri, öz ideyaları ilə aramızda yaşayır".

Həqiqətən də, Əlvəsət Quliyevin müəyyən etdiyi elmi istiqamətlər və yaratdığı elmi məktəb müasir Azərbaycan milli tarix elmi üçün özül sayılır, onun formalaşdırdığı elmi tədqiqat metodologiyası, tarixi faktların və həqiqətlərin elmi təhlil əsasında olduğu kimi təqdim edilməsi bu gün tarix elmi sahəsində çalışan mütəxəssislər üçün əsl elm məktəbidir. O, bir insan, şəxsiyyət və alim kimi hamı tərəfindən, hətta onu istəməyənlər tərəfindən də qəbul edilirdi. Qaldı ki, öz içimizdə olan nankorlara, imperiya başçıların əlaltıları olan ermənilərə, onların xalqımıza və xalqımızın tanınmış nümayəndələrinə qarşı törətdikləri cinayətlərin məqsədinə, hesab edirəm ki, bunun izahə ehtiyacı yoxdur.

Hindistan səfərindən sonra Ə.Quliyev böyük həvəslə işə başladı. Onun təklifi ilə çapa hazırlanan "SSRİ-də tarix elminin tarixi öçerkləri" çoxcildliyinin VII cildi 1968-ci ilin aprelində Tarix İnstitutunda müzakirə olunmalı idi. Əlvəsət Quliyevin sədrliyi ilə institutda 1968-ci il martın 22-də bu əsərin əlyazmasının aprel ayında müzakirəsinin keçirilməsi ilə bağlı müşavirə keçirilmiş, hər kəsin görəcəyi iş müəyyən edilmiş və konkret tapşırıqlar verilmişdi. Lakin amansız xəstəlik ona nəzərdə tutduğu işləri görməyə imkan vermədi...

Hamı onun sağalıb Bakıya dönməsini gözləyirdi, onun özü də buna inanırdı. O, xəstə olarkən də işləri, tapşırıqları verirdi. Əlvəsət müəllim ağır xəstə vəziyyətində də Azərbaycan xalqına qarşı erməni millətçilərinin hücumlarına etinasız qala bilmirdi. Ona görə də onun qəfil belə xəstələnməsi ilə bağlı yaranan bu şübhələri əsassız hesab etmək heç də doğru deyil. Çünki Əlvəsət Quliyev sıradan olan biri deyil, artıq XX əsrin 50-60-cı illərində təkcə keçmiş SSRİ-də deyil, həm də dünya tarix elmində sözü qəbul edilən bir alim və Azərbaycan xalqının düşmənləri qarşısında keçilməz bir sədd idi.

1968-ci ilin yayından 1969-cu ilin noyabrınadək Ə.N.Quliyev aparılan müalicələrə və göstərilən bütün səylərə baxmayaraq, 1969-cu il noyabrın 6-da 47 yaşında kəskin leykoz xəstəliyindən vəfat etdi və noyabrın 10-da Fəxri Xiyabanda dəfn olundu. Əlvəsət Quliyevin vəfatı Azərbaycan xalqı üçün, milli tarix elminin üçün böyük ağır itki idi. Əlvəsət Quliyev Azərbaycan tarix elminin inkişafında göstərdiyi xidmətlərə görə dövlət tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş və bir sıra mükafatlarla təltif olunmuşdur. O, 1967-ci ildə "Qırmızı Əmək Bayrağı" ordeni, "1941-1945-ci illərin Böyük Vətən müharibəsində rəşadətli əməyə görə" medalı, 2 dəfə Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Fəxri fərmanı və Çexoslovakiya-Sovet Dostluğu İttifaqı Mərkəzi Komitəsinin II dərəcəli "Şərəf nişanı" medalı ilə təltif olunmuşdur.

Qeyd edək ki, vəfatından sonra respublika Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən Əlvəsət Nəcəfqlu oğlu Quliyevin yaşadığı Bülbül prospektindəki 39 nömrəli binaya xatirə lövhəsi vurulmuşdur. Bakı şəhərinin mərkəzi küçələrindən biri onun adını daşıyır. Qədirbilən Azərbaycan xalqı onun tarixini öyrənməyi öz qısa ömrünün mənasına və məqsədinə çevirmiş, xalqın özünü dərk etməsi, şəərəfli keçməsinə nəzər salması üçün nəhəng səylər göstərmiş böyük insan, böyük alim, böyük müəllim, Azərbaycan milli tarix elminin akademik əsaslarını yaradan Əlvəsət Nəcəfqlu oğlu Quliyevin xatirəsini əziz tutur və onu heç vaxt unutmur. Onun adı milli tariximizə qızıl hərfərlə əbədi olaraq yazılmışdır.

C.Ə.BƏHRAMOV,
AMEA A.A.Bakıxanov adına
Tarix İnstitutunun icraçı direktoru,
tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

13-19 oktyabr 2022-ci il

5

Avropanın tarixdə görünməmiş dərəcədə Azərbaycana ehtiyacı var

Prezident İlham Əliyev enerji təhlükəsizliyi prizmasından Azərbaycanın dövlət maraqlarını qətiyyətlə təmin edir.

Bu gün dünya siyasətinin ən aktual məsələlərindən biri enerji təhlükəsizliyidir. Təsəvvüfi deyil ki, çağdaş dünyamızda baş verən müharibələr, ekoloji və humanitar fəlakətlər, enerji-daşıyıcılarının nəqli sahəsində problemlərin və mübahisələrin yaşanması ayrı-ayrı dövlətlərdən enerji təhlükəsizliyi üçün daha ciddi düşünməyi, xüsusən alternativ nəql sistemlərinin yaradılması istiqamətində əməli hərəkətə keçməyi tələb edir. Onu da qeyd edim ki, Ukraynada baş verənlərdən, son olaraq «Şimal axını» ilə qazın nəqlinin dayandırılmasından sonra Avropa dövlətlərinin bir qismi dərin enerji böhranı ilə üzləşiblər. «Qoca qitə»nin bir çox ölkələri qarşidan gələn qışla əlaqədar həyəcan təbili çalır.

Enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı global proseslərin hazırkı gedişatı isə ulu öndər Heydər Əliyevlə başlanan, bu gün isə möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin yeni keyfiyyət mərhələsinə yüksəltdiyi Azərbaycanın enerji siyasətinin nə qədər düşünülmüş və nə qədər uzaqgörən olduğu nu göstərir. İndiyə qədər bütün həyata keçirilən enerji layihələri göstərir ki, Azərbaycan özünün enerji siyasəti

ilə bağlı nəyi planlaşdırırsa, hər birinə qətiyyətlə nail olub. Son reallaşan layihə «Cənub Qaz Dəhlizi»dir. Hazırda Azərbaycan öz karbohidrogen ehtiyatlarını «Cənub Qaz Dəhlizi» ilə Avropa bazarlarına çıxarsa da, xüsusən Avropa İttifaqı bu gün daha çox təbii qaza ehtiyac duyur, ölkəmizdən daha çox qaz almaq istəyir.

Yunanıstan, Bolqarıstan, Albaniya və İtaliya bu gün Azərbaycan qazının alıcılarıdır. Lakin yeni çağırışlar qarşısında Azərbaycan qazına tələbat artır. Elə buna görə də Azərbaycanın enerji marşrutlarının daha da genişləndirilməsi ilə bağlı təşəbbüsləri həmişə alternativ nəql imkanlarının axtarışında olan Avropa İttifaqının son dövrlər daha çox diqqət yetirdiyi məsələlərdən biridir. Bundan irəli gələrək Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında enerji dialoqu yüksələn xətlə davam edir və bunun ən mühüm nümunələrindən biri bu il iyul ayının 18-də Bakıda "Azərbaycan Respublikası ilə Avropa Komissiyası tərəfindən təmsil olunan Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu"nın imzalanması oldu.

Bu Anlaşma Memorandumu enerji təhlükəsizliyi sahəsində Aİ-Azərbaycan əməkdaşlığının ən yüksək səviyyəyə çatmasının təəcəssümüdür. Aİ ilə imzalanan Memorandum gələcək üçün bir növ yol xəritəsidir. Bu baxımdan əv-

vəlki bütün layihələrin reallaşdırıldığını nəzərə alsaq deyə bilərik ki, enerji sahəsindəki əməkdaşlıqla bağlı yaxın gələcəkdə yeni uğurlara nail olunacaq. *Oktyabrın 1-də Bolqarıstanın paytaxtı Sofiya şəhərində Yunanıstan-Bolqarıstan Qaz İnterkonnektorunun açılış mərasiminin keçirilməsi məhz Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında enerji dialoqunun məntiqi davamıdır. Başqa cür desək, Avropa İttifaqı məhz Azərbaycanla tərəfdaşlığa önəm verərək, ölkəmizin enerji təhlükəsizliyinə verdiyi töhfələrə söykənərək, belə bir layihənin həyata keçirilməsinə diqqət ayırır. Qeyd edim ki, Avropa Komissiyası bu layihəyə indiyədək 80 milyon avro ayırıb. Avropa İnvestisiya Bankı isə 110 milyon avro kredit verib.*

Məhz enerji təhlükəsizliyi sahəsində

global liderliyini qəbul edir.

Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycanın 2021-ci ildə qaz ixracatı əvvəlki ilə nisbətən 40 faiz artıb. Bunun da əsas səbəbi TAP kəmərinin işə salınmasıdır. Bu il respublikamızın qaz ixracatı yenə də 30-40 faiz artacaq. Avropa İttifaqına enerji nəqlinin artırılması ilə bağlı perspektiv gözləntilərə isə Prezident İlham Əliyev Praqada Azərbaycan televiziya kanallarına verdiyi müsahibədə aydınlıq gətirdi. Aydın oldu ki, Avropa İttifaqı ilə imzalanmış Memoranduma əsasən növbəti illərdə Avropaya qaz ixracatının ən azı iki dəfə artırılması planlaşdırılır.

2027-ci ildə Azərbaycandan Avropaya ildə ən azı 18 milyard kubmetr qaz ixracı proqnozlaşdırılır.

Bütün bu rəqəmlər Azərbaycanın dəqiq hesablamalarına əsaslanır. Daha dəqiq desək, Azərbaycan bu həcmdə qaz ixrac etməyə əminidir. Beləliklə, reallıq ondan ibarətdir ki, bu gün Avropanın tarixdə görünməmiş dərəcədə Azərbaycana ehtiyacı var. Azərbaycan Avropa üçün indi daha önəmli strateji tərəfdaşdır. Bütün bunları düzgün dəyərləndirən Prezident İlham Əliyev isə enerji təhlükəsizliyi prizmasından Azərbaycan dövlət maraqlarını qətiyyətlə təmin edir.

Akademik Ziyad Səmədzadə

Rusiyanın xarici ticarət profisiti 120 faiz artıb

Rusiyanın xarici ticarət profisiti bu ilin 9 ayında keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 120 faiz artaraq 238 milyard dollara çatıb.

Rusiya Mərkəzi Bankının məlumatlarına görə, ölkənin ixracı bu ilin ilk 9 ayında əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə

28% artaraq 483 milyard dollar təşkil edib. Sözügedən dövrdə ölkənin idxalı 10% azalaraq

245 milyard dollar, ticarətdə müsbət saldo isə 120% artaraq 238 milyard dollar olub.

Rusiya Mərkəzi Bankının hesablamalarına görə, neftin orta qiyməti 80 dollar olmaqla ilin sonunda ölkənin xarici ticarət profisiti 243 milyard dollara çatacaq.

BVF dolların bahalaşmasının ciddi yük yaratdığını bildirib

Beynəlxalq Valyuta Fondunun baş iqtisadçısı Pierre-Olivier Gurişsa fondun global iqtisadiyyatın perspektivlərinə dair oktyabr hesabatı üzrə brifinqdə qeyd edib ki, dolların bahalaşması maliyyə şərtlərini ağırlaşdırır, bir çox korporasiyaların və ya hökumətlərin dollarda borcu var və məzənə yüksəldikcə onun qaytarılması bahalaşır. Dünyanın bir sıra ölkələri dolların möhkəm-

lənməsi ilə bağlı ciddi yük yaşayır. "Güclü dollar, şübhəsiz ki, bir sıra ölkələr üçün əhəmiyyətli gərginlik yaradır. Bu, iki şəkildə baş verir. Birincisi, dollarla hesablanan idxal malların qiymətini qaldırır ki, bu da digər ölkələrdə inflyasiya təzyiqlərini artırır. Həmçinin, maliyyə şərtlərinə ağırlaşdırır, belə ki, bir çox korporasiyaların və ya hökumətlərin dollarda borcu var

və dollar bahalaşdıqca onun geri ödənilməsi də bahalaşır", - deyər Gurişsa izah edib.

Qlobal inflyasiya gözləniləndən daha uzun müddət yüksək qalacaq

Dünyada inflyasiya əvvəllər düşüldüyündən daha uzun

müddət yüksək qalacaq.

Bu barədə çərşənbə axşamı Vaşinqtonda yayılan Beynəlxalq Valyuta Fondunun (BVF) dünya iqtisadiyyatının inkişaf perspektivlərinə dair hesabatında deyilir.

"Biz global inflyasiyanın 2022-ci ilin sonunda zirvəyə çatacağını gözləyirik, lakin 2024-cü ilə qədər 4,1%-ə düşərək, əvvəllər gözləniləndən daha uzun müddət yüksək qalacaq. Məlumatlara görə, bu il

dünyada istehlak mallarının qiymətlərinin artımı orta hesabla 8,8%, gələn il isə 6,5% təşkil edəcək. Bu, iyul ayında proqnozlaşdırılardan müvafiq olaraq 0,5 və 0,8 faiz bəndi çoxdur", - hesabatda deyilir.

Son hesablamalara görə, inkişaf etmiş iqtisadiyyatlarda bu il inflyasiya 7,2%, növbəti ildə isə 4,4% olacaq. İyulda BVF mütəxəssisləri rəqəmlərin müvafiq olaraq 0,6 və 1,1 faiz bəndi aşağı olacağına inanırdılar.

Ukrayna iqtisadiyyatının 35% kiçiləcəyi proqnozlaşdırılır

"Beynəlxalq Valyuta Fondu (BVF) 2022-ci ilin sonuna qədər Ukraynanın ümumi daxili məhsulunun (ÜDM) 35% azalacağını proqnozlaşdırır. Həmçinin Fond "qeyri-adi yüksək qeyri-müəyyənlik dərəcəsi" səbəbindən daha uzun perspektivi qiymətləndirməkdən çəkinmək qərarına gəlib". Bu haqda təşkilatın Dünya iqtisadiyyatının inkişaf perspektivlərinə dair Oktyabr hesabatında bildirilir. Hesabatda qeyd edilir ki, fond "2022-ci ildə Ukraynanın ÜDM-inin 35% azalacağını

proqnozlaşdırır" ki, bu da orada davam edən münaqişənin

nəticəsidir. Beləliklə, cari qiymətləndirmə aprel hesabatında olandan dəyişməzdir.

Eyni zamanda, qeyd olunur ki, 2021-ci ildə Ukraynanın ÜDM-i 3,4% artıb.

Bundan əlavə, BVF-nin hesablamalarına görə, cari ilin sonunda ölkədə inflyasiyanın səviyyəsi 20,6% təşkil edəcək. 2021-ci ildə bu rəqəm 9,4% təşkil edib.

"Ukrayna üçün 2022-2027-ci illər üzrə proqnozlar qeyri-adi yüksək qeyri-müəyyənlik dərəcəsinə verilmir", - hesabatda vurğulanır.

FAO: Ukraynadan ixrac edilən taxılın dördü birini yoxsul ölkələr alır

Aşağı və orta gəlirli ölkələr Ukraynadan ixrac edilən ümumi taxılın yalnız 25%-ni alır. Bunu Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) baş iqtisadçısı Maksimo Torero deyib. O, müvafiq sualı cavablandırarkən deyib: "İxrac edilən dənli bitkilərin yalnız 25-26%-i orta və aşağı gəlirli ölkələrə gön-

dərilir" və taxıl müqaviləsinin mexanizmlərinin daha çox ehtiyacı olan ölkələrin xeyrinə işləməli olduğunu vurğulayıb. Rusiya gübrələrinin ixracına gəlincə, Torero xüsusi hərbi əməliyyat başlamazdan əvvəlki səviyyədə qaldığını, lakin onların ölkələr arasında paylanmasında problem olduğunu qeyd edib.

İran və Rusiya 40 milyard dollardan çox neft və qaz sazişi imzalayıb

Bu ölkələr yatağın işlənməsi üçün 4 milyard dollar dəyərində anlaşma memorandumu imzalayıblar.

"Biz Rusiya ilə yataqların işlənməsi üçün 4 milyard dollar dəyərində anlaşma memorandumu, həmçinin qaz kəmərlə-

də 40 milyard dollardan çox dəyərində müqavilələr imzalayıblar.

"Biz Rusiya ilə yataqların işlənməsi üçün 4 milyard dollar dəyərində anlaşma memorandumu, həmçinin qaz kəmərlə-

rinin və mayeləşdirilmiş təbii qazın (LNG) istehsalı üçün müəssisələrin tikintisinə dair 40 milyard dollar məbləğinə saziş imzalamışdır", - ISNA agentliyi onun sözlərini sitat gətirib.

QIZIL PAYIZ ADIMLAYIR

Bu payızda havaların ilıq keçməsi fermerlərin işinə yarayır. İndi ölkəmizin hər bir guşasında əmək bulaq kimi qaynayır. Axı, aylardır çəkilən zəhmətin barını bu günlərdə görəcəklər. Şükürlər olsun ki, bu il bağ və bostanlarda, tarla və plantasiyalarda bol məhsul yetişdirilib. Kənd adamı üçün bundan qiymətli nə ola bilər ki?! Çəkilən zəhmət hədəf getməyib. Bu gün qayğılar birə-beş qat artıb. Hamı çalışır ki, min bir zəhmətlə hasil olan məhsulu tez və itkisiz tədarük edib satsın, yaxşı gəlir götürsün, rifahını yaxşılaşdırsın. Torpaq heç kəsin halal zəhmətini, alın tərinə itirən deyil. Azərbaycan dövlətinin ali hədəflərindən biri də kənd əməkçilərinin yaxşı işləmələri üçün əlverişli şərait yaratmaqla ölkəmizin ərzaq təhlükəsizliyini təmin etməkdir. Bu məqsədlə təsərrüfat subyektlərinə güzəştli şərtlərlə kreditlər verilir, yardımlar göstərilir. Görülən tədbirlər öz müsbət nəticələrini verir. Bu il respublikamızda buğda istehsalı ötən ilinə nisbətən təxminən 1,5 faiz artıb. İndi taxıl yetişdirilən bölgələrimizdə növbəti il üçün payızlıq şumu aparılır. Şumun keyfiyyətli aparılması üçün bütün zəruri tədbirlər görülür. Müşahidələr göstərir ki, bu gün ölkə üzrə kənd təsərrüfatı işləri müntəzəkli qaydada qurulub.

Ənənəvi meyvəçilik rayonu olan Qubanın meyvə bağlarında yığımın qızgın çağıdır. Rayonun bütün təsərrüfatlarında sentyabrın 15-dən etibarən kütləvi yığma başlanılıb. Fermerlər, fərdi təsərrüfat subyektləri məhsulun vaxtında və itkisiz toplanması üçün var güclərini səfərbər etmişlər. Toplanan məhsul bağlarda çeşidlənir və qablaşdırılır. Bundan sonrakı mərhələdə hazır məhsul rayonda fəaliyyət göstərən soyuducu anbarlara yığılır. Bu gün şimal bölgəsinin alma bağlarında bol məhsuldarlığı ilə seçilən “Qolden” və “Simirçenko” sortları yetişdirilir.

İntensiv bağçılıqla məşğul olan bağbanlar isə “Qranisimit”, “Fuje” sortlarına üstünlük verirlər. Son illər Qubanın ənənəvi meyvə sortlarına maraq xeyli azalıb. Qubaya şan-şöhrət gətirən, xüsusi, ətri, dadı ilə seçilən köhnə sortlara az rast gəlinir. Qubanın bir vaxtlar dillər əzbəri olan “Cırhacı”, “Sinab”, “Nar armudu” almalarının dadını və ləzzətini bugünkü meyvələr vermir. Arzu edərdik ki, qubalı bağbanlar yeni meyvə sortları ilə yanaşı, dədə-babadan miras qalmış, insanda nostalji hisslər yaradan köh-

nə meyvə sortlarını da qoruyub saxlasınlar. Bunu bu gün etməsələr, sabah gec olacaq. Bu gün Quba rayonunda bütövlükdə 14 min hektara yaxın meyvə bağları var. Hər il bu bağlardan 110-120 min ton məhsul yığılır. Builki məhsulun ötən ilə nisbətən çox olacağı gözlənilir. Əgər Quba əməkçilərinin hazırkı qayğısı meyvə yığımını tez başa çatdırmaqdırsa, Qax rayonunun sakinlərinin dörd-səri dağətəyi ərəzilərdə əkilən qarğıdalı məhsulunu vaxtında və itkisiz tədarük etməkdir. Qarğıdalı rayon əhali-

sinin əsas məşğuliyyətidir və kifayət qədər gəlir gətirən sahədir. Yerli fermerlər cari ildə 1556 hektar sahədə dən üçün qarğıdalı yetişdiriblər.

Hazırda təsərrüfatlarda qarğıdalı yığımının qızgın çağıdır. İndiyədək tədarük edilən məhsulun hər hektar üzrə orta məhsuldarlığı 75 sentner təşkil etmişdir. Bu il rayonun təsərrüfatlarında 317 hektar dən, 410 hektar yaşıl yem olmaqla 737 hektar sahədə təkrar qarğıdalı əkinə də aparılıb. Yem üçün əkilmiş sahələrdə biçinə start verilib.

Qeyd etmək lazımdır ki, Qaxda bu il barama, taxıl, kartof, eləcə də heyvandarlıq məhsullarının istehsalı xeyli artıb. Qubanın da, Qaxın da füsunkar və əsrarəngiz gözəlliyi var. Amma bu yerlərdə digər dağətəyi ərəzilərdə olduğu kimi ildə bir dəfə məhsul yetişdirmək olur. Bunlardan fərqli olaraq, Cəlilabad rayonunda ildə iki dəfə kartof əkilir, becərilir.

Bu üsulla əkilən-becərmə rayonda ilbail genişləndirilir. Əgər bir neçə il öncə rayonun təsərrüfatlarında cəmi 500 hektar payızlıq kartof əkilirdisə, cari ildə bu rəqəm 1000 hektara çatdırılıb. Bu il farş kartof üzrə məhsuldarlıq hər hektara 30 ton olub. Payızlıq kartof üzrə məhsuldarlığın hər hektara 15-20 ton olacağı gözlənilir.

Pambıqçılıq sahəsində də işlər ürəkaçandır. Artıq sentyabrın ilk günlərindən tarlalardan məhsulun əl ilə yığımına başlanılıb. Bir azdan tarlalara pambıqyığan maşınlar çıxarılaçaq. Tarlaların vəziyyəti bol məhsuldan müjdə verir. Pambığın satınalma qiymətlərinin artması fermerlərin əhval-ruhiyyəsini yüksəldib, əzmkarlığını artırıb. Hazırda Salyan, Neftçala, Ağcabədi, Bərdə və başqa rayonlarda pambıq yığımı uğurla davam etdirilir.

Zülfü İLYASOV, “İqtisadiyyat” qəzetinin xüsusi müxbiri

**18 oktyabr -
Dövlət Müstəqilliyinin
Bərpası Günüdür!**

Bizim vəzifəmiz Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini, milli azadlığını qoruyub saxlamaq və onu gələcək nəsillərə çatdırmaqdan ibarətdir. Biz bu yolla gedirik və bu yolla gedib yeni uğurlar əldə edəcəyik.

“Peşəyönümlü Təhsilin İnkişafına Yardım” İctimai Birliyi layihənin icrasını davam etdirir

“Peşəyönümlü Təhsilin İnkişafına Yardım” İctimai Birliyi (PTİY İB) 1 sentyabr 2022-ci il tarixindən Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyi tərəfindən maliyyələşdirilən “Tələbə və məktəblilərin açıq təhsil resurslarından (Open Educational Resources - OER) istifadəyə hazırlanması tədbirləri” adlı layihənin icrasına başlamışdır.

2 ay müddətində icra ediləcək layihənin əsas ideyası şagirdləri və tələbələri açıq təhsil resurslarından (Open Educa-

tional Resources - OER) istifadəyə hazırlamaq, onlarda bu resurslara maraq oyatmaq, bu resursları təbliğ etməkdir. Bizim ölkəmizdə 10 il əvvəl Açıq Təhsil Resursları (ATR) az idi. Lakin 2014-cü ildən sonra xeyli resurslar yaradıldı. Xüsusən də pandemiya dövründə tele-dərslərin yaradılması istiqamətində konkret işlər görüldü, yüzrlərlə tele-videodərslər hazırlandı və İnternetdə (TN-in xüsusi saytlarında və qismən də youtube platformasında) yerləşdirildi. Bundan bir müddət əvvəl isə məktəb

dərslikləri elektron formatda (əsasən PDF variantda) və zənginləşdirilmiş elektron dərsliklər formatında (multimedia imkanlı) qeyd edilən saytlarda yerləşdirildi.

Layihə çərçivəsində məktəblilərlə görüş keçirilir, açıq təhsil resursları barədə onlara ətraflı məlumat verilir, ETN saytında olan açıq elektron təhsil resursları ilə şagirdlər tanış edilir. Uşaqlar videodərslər, elektron dərsliklər, elektron test sistemi kimi resurslara böyük maraq göstərmişlər. Layihə davam edir.

13-19 oktyabr 2022-ci il

Carlsberg Azerbaijan назвала планируемые инвестиции в экономику Азербайджана

В соответствии с долгосрочными планами ООО "Carlsberg Azerbaijan" на 2021-2025 годы мы намерены инвестировать в свое развитие и экономику Азербайджана более 25 миллионов манатов, сказал директор ООО Алиус Антулис. По его словам, с начала ведения деятельности в Азербайджане компания инвестировала в экономику страны 160 миллионов манатов. Антулис подчеркнул, что одним из основных направлений развития бизнеса является налаживание экспорта. "Мы уже начали экспорт своей продукции в соседнюю Грузию. Конечно, мы продолжаем работать над увеличением экспортного рынка", - сказал он. Кроме того, Антулис подчеркнул, что компания планирует полностью локализовать производственные процессы.

Назван объём поставок азербайджанского газа по IGB

По интерконнектору Греция-Болгария (IGB) в первые дни коммерческой эксплуатации транспортировано более 303 млн кВтч, сообщили в компании ICGB, которая является оператором трубопровода. Это означает более 303 ГВтч с 1 по 9 октября включительно.

Газопровод протяженностью 182 км соединяет газотранспортные сети Греции и Болгарии в Комотини и Стара-Загора и напрямую соединяет Болгарию с Трансдариатическим газопроводом (TAP). «Объемы природного газа, ежедневно поставляемые ICGB через интерконнектор, обеспечивают Болгарию и более широкий регион новым надежным источником газа, помогая нам обеспечить безопасность и диверсификацию поставок в сложный период как для европейских стран в целом, так и для бизнеса. а также индивидуальных потребителей», — заявили исполнительные директора ICGB Теодора Георгиева и Джордж Сатлас. IGB, который был запущен 1 октября, позволит Болгарии получать азербайджанский газ, в частности добываемый на азербайджанском газоконденсатном месторождении «Шах Дениз-2». IGB подключен к TAP, по которому газ с месторождения «Шах Дениз» поставляется на европейские

рынки. Протяженность газопровода составляет 182 километра. На первом этапе пропускная способность газопровода составит три миллиарда кубометров в год. На втором этапе, в зависимости от развития рынка, пропускная способность трубопровода может быть увеличена до 5 миллиардов кубометров в год за счет добавления компрессорной станции. Около половины из них - 1,57 миллиарда кубометров в год — уже забронированы по долгосрочным соглашениям до 25 лет. Оставшаяся доступная мощность будет предложена через аукционы на двух ведущих платформах - PRISMA и RBG.

Азербайджан проводит политику «открытых дверей» в сфере иностранных инвестиций

Азербайджан проводит политику «открытых дверей» в сфере иностранных инвестиций. Об этом сказал заместитель министра экономики Азербайджана Сахиб Мамедов. «Иностранные инвесторы в Азербайджане пользуются теми же правами, что и местные предприниматели. Промышленные зоны, созданные в нашей стране, предоставляют значительные преимущества с точки зрения таможенных

и налоговых льгот. Они также находятся в непосредственной близости от Бакинского морского порта», - сказал Мамедов. По его словам, Свободная экономическая зона Алят также играет большую роль в привлечении иностранных инвестиций в страну. «Привлечение иностранных инвестиций является одним из приоритетных направлений политики Азербайджана», - добавил замминистра.

Уровень инфляции в Азербайджане понизится

Ожидается, что среднегодовой уровень инфляции в Азербайджане в 2023 году понизится до 9 процентов, сообщает Trend во вторник со ссылкой на прогноз по мировой экономике Международного валютного фонда (МВФ). Согласно отчету, уровень инфляции в Азербайджане в 2022 году прогнозируется на уровне 12,5 процента (12 процентов в 2021 году). Отметим, что рост ВВП Азербайджана в 2022 году ожидается на уровне 3,7 процента с замедлением до 2,5 процента в 2023 году.

МВФ обновил прогноз по росту ВВП Азербайджана

Рост ВВП Азербайджана ожидается на уровне 3,7 процента в 2022 году. Согласно отчету, экономический рост Азербайджана в 2023 году составит 2,5 процента. Что касается прогноза на 2027 год, то рост ВВП Азербайджана также прогнозируется на уровне 2,5 процента, говорится в отчете МВФ. Между тем в июльском прогнозе МВФ экономический рост Азербайджана ожидался на уровне 3,8 процента в 2022 году и 2,6 процента - в 2023 году. Прогноз на 2027 год остался неизменным.

В МИРЕ

Турция незаменима для Европы - Эрдоган

Последние события в мире показывают незаменимость Турции для европейского континента. Об этом заявил президент Реджеп Тайип Эрдоган в телеобращении по итогам заседания Кабинета министров республики. «События в мире свидетельствуют о том, что Турция незаменима для Европейского Союза и европейского региона», - сказал он. Глава государства отметил, что участники прошедшего в Праге саммита Европейского

политического сообщества высоко оценили посредническую роль Анкары по урегулированию ситуации в Украине. Касаясь напряженности в отношениях между Турцией и Грецией, президент Эрдоган раскритиковал позицию Брюсселя по данному вопросу. Глава турецкого государства призвал ЕС пригласить Грецию к диалогу с Анкарой на двусторонней основе, а не поддерживать незаконные инициативы

Афин под предлогом европейского единства и солидарности.

Поставки азербайджанского газа в Италию увеличились

Трансдариатический газопровод (TAP) уже обеспечивает Италию новым источником газа и удовлетворяет более 14 процентов ее потребности. Об этом сказал во вторник управляющий директор консорциума TAP Лука Сьеппати. Он отметил, что поставки газа в Италию по TAP увеличились более чем на 60 процентов в годовом исчислении. «Мы вместе с

производителями и операторами Южного газового коридора привержены плану расширения мощностей до 20 млрд кубометров, чтобы предлагать дополнительные объемы газа Европе, в том числе Италии», — сказал управляющий директор. Сьеппати отметил, что расширение мощностей произойдет к концу 2027 года. «Это будет возможно без прокладки новых труб

и без необходимости дополнительных работ на территории Италии, а только с установкой новых компрессоров в Греции и Албании», — пояснил он.

Норвегия выступила против введения потолка цен на газ

Власти Норвегии выступают против введения ограничения цены на газ. Об этом перед началом в среду неформального заседания Совета министров ЕС по энергетике сообщил журналистам министр нефти и энергетики королевства Терье Осланд,

передает Trend со ссылкой на ТАСС. "Правительство Норвегии не рекомендует вводить ограничение цен на газ. Мы думаем, что решение [в этой ситуации] - выработать договоренности в сфере торговли", - сказал министр.

Sara Qədimova (1922-2005)

Azərbaycanın Xalq artisti, muğam sənətinin mahir bilicisi və gözəl ifaçısı Sara Bəbiş qızı Qədimova 1922-ci il mayın 31-də Bakıda anadan olub. Əslən Ağdamın Abdal-Gülablı kəndindəndir.

Əmək fəaliyyətinə 1941-ci ildə Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının solisti kimi başlayan Sara Qədimova nadir istedadı sayəsində qısa müddət ərzində müğənni kimi tanınıb, dinləyicilərin böyük məhəbbətini qazanıb. İkinci Dünya müharibəsi illərində dahi Üzeyir Hacıbəyovun və Səməd Vurğunun yaratdığı və müğənninin cəbhədə azərbaycanlı əsgərlər qarşısında oxuduğu "Şəfqət bacası" mahnısı qəhrəman Azər-

baycan qadınınun təcəssümünə çevrilib.

Sara Qədimovanın sənətkar kimi yetişməsində Hüseynqulu Sarabski, Xan Şuşinski, Seyid Şuşinski kimi qüdrətli ustadların böyük təsiri olub. O, öz sələflərinin layiqli davamçısı olaraq, ömrünün sonuna kimi klassik ifaçılıq ənənələrinə sadiq qalıb.

Azərbaycan Dövlət Opera və Bəlet Teatrında aparıcı partiyalarda çıxış edən Sara Qədimovanın adı opera səhnəsində yaratdığı Leyli və Əsli obrazları ilə yadda qalıb. Onun oxuduğu "Bayatı-Şiraz", "Şur", "Şahnaz", "Qatar", "Mahur-hindi", "Xaric segah" muğamları, müxtəlif Azərbaycan xalq mahnıları ifaçılıq sənəti

tariximizə qızıl hərflərlə yazılıb. Müğənninin ifasında "Qarabağ şikəstəsi" isə Azərbaycan musiqisi tarixində özünəməxsus yer tutur. Xalq musiqisinin incəliklərinə dərinlən yiyələnmiş Sara Qədimova ifa üslubu ilə milli musiqi xəzinəmizi zənginləşdirən böyük sənətkarlardan olub, dərin tarixi köklərə və ənənələrə malik Azərbaycan xanəndəlik məktəbində layiqli yer tutaraq, onun inkişafına öz töhfəsini verib. Dinləyicinin daxili aləminə nüfuz etmək, onda güclü emosional təsir yaratmaq bacarığı Sara Qədimova yaradıcılığının xarakterik xüsusiyyəti idi. Müğənninin altmış ildən artıq bir dövrü əhatə edən yaradıcılığının başlıca qayəsi Azərbaycan mədəniyyətinə xidmət göstərmək olub. Sara Qədimovanın milli musiqimizə hədsiz sədaqətlə səciyyələnən həyat yolu gənc xanəndələr nəslı üçün daim örnək olacaq.

Milli mədəniyyətimizi dəfələrlə xarici ölkələrdə böyük uğurla təmsil etmiş Sara Qədimova Azərbaycan xalq musiqisini müxtəlif xalqların nümayəndələrinə sevdire bilib və çıxış etdiyi ən mötəbər səhnələrdə dərin rəğbətlə qarşılanıb.

Səsi lirik-koloratur sopranodur. ADF-nin solisti (1941-ci ildən) olmaqla yanaşı, 1957-1962-ci illərdə ADOBİ-nin da aparıcı səhnə ustası olub. Oxuduğu bəzi təsniflərin musiqisi özünə məxsusdur.

1963-cü ildə Azərbaycanın Xalq artisti fəxri adına layiq görülmüşdür. 1997-ci ildə "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilmişdir.

2005-ci il mayın 12-də Bakıda vəfat etmişdir. Fəxri Xiyabanda dəfn edilmişdir.

Sizi xalqımızın dövlətçilik ənənələrinin yenidən dirçəldilməsinin, müstəqilliyimizin bərpa edilməsinin günü münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm.

18 OKTYABR
Müstəqilliyin Bərpası Günü

"Bakcell" in dəstəyilə növbəti "Xəzəri qoruyaq!" kampaniyası

Bakcell şirkətinin də tərəfdaşı olduğu "Xəzəri qoruyaq!" Beynəlxalq Sahilyanı Təmizlik Kampaniyasının yekun aksiyası keçirilib. On ildən çoxdur təşkil olunan kampaniya bu il daha geniş miqyasda həyata keçirilib və ilk dəfə bütün Xəzər sahili rayonları əhatə edib. Kampaniyanın keçirilməsində məqsəd ölkədə ekoloji durumun yaxşılaşdırılması, əhalinin bu sahədə maarifləndirilməsi və ətraf mühitə məsuliyyətlə yanaşma prinsiplərini təbliğ etməkdir. Bu il "Xəzəri qoruyaq!" Beynəlxalq Sahilyanı Təmizlik Kampaniyası "Coca-Cola", "Bakcell", "PAŞA Bank" və "Carlsberg Azerbaijan" şirkətlərinin tərəfdaşlığı, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin, ASAN Xidmətin, "ASAN Könnüllüləri"

Təşkilatının dəstəyi və "EcoHub" ekoloji platformasının icraçı tərəfdaşlığı ilə həyata keçirilib. Aksiyanın təşkilatçılığında bir çox digər təşkilat, idarə və şirkətlər iştirak edib.

Sentyabr ayı ərzində Xaçmaz, Şabran, Siyazan, Neftçala, Astara, Lənkəran, Sumqayıt və Bakıda yerləşən ictimai çimərliklərdə təşkil olunan təmizlik aksiyalarında 1500 könüllü 10 hektar ərazini 5 ton tullantıdan təmizləyib.

Bu hərəkata qoşulan ilk mobil operator kimi Bakcell ölkədə ekologiya sahəsində maarifləndirmə fəaliyyətinin həyata keçirilməsinə, ətraf mühitin və əhalinin sağlamlığının qorunmasına öz töhfəsini verir.

"Şahdağ Xeyriyyə" İB layihənin icrasını davam etdirir

"Şahdağ Xeyriyyə" İB 1 sentyabr 2022-ci il tarixindən Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyi tərəfindən maliyyələşdirilən "Aztəminatlı ailələrdən olan uşaqların "soft skills" – təməl bacarıqları ilə tanış edilməsi tədbirləri" adlı layihənin icrasını davam etdirir. 2 ay müddətində icra ediləcək layihənin əsas ideyası aztəminatlı ailələrdən olan şagirdləri 21-ci əsrin vərdisləri olan yumşaq vərdislərlə ("soft skills") – təməl bacarıqlarla tanış etməkdir. Müasir karyera inkişafına dair yazılarda "sərt bacarıqlar" və "yumşaq bacarıqlar" kimi terminlərə

tez-tez rast gəlik. Bu bacarıqlar müasir əmək bazarında vacibdir. Gəncləri bu bacarıqlara məktəb illərindən hazırlamaq lazımdır. Ənənəvi məktəb təhsili bu məsələlərin həllini nəzərdə tutmur. Bu məqsədlə belə mühüm bacarıqların sistemli öyrədilməsinə, ilkin mərhələdə şagirdləri bu haqda marifləndirməyə ehtiyac var. Layihə çərçivəsində bu məsələlərə diqqət yetirilir. 21-ci əsrin əsas vərdisləri ilə uşaqlar tanış edilir. Layihənin indiki mərhələsində məktəblərdə bu istiqamətdə təlimlər aparılır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Akademik Ziyad Səmədzadə Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti, akademik Çingiz Hüseynzadəyə qardaşı **HAFİZ HÜSEYNZADƏNİN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Beynəlxalq Elmlər Akademiyasının rəhbərliyi Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti, akademik Çingiz Hüseynzadəyə qardaşı **HAFİZ HÜSEYNZADƏNİN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Professor Elşən Hacızadə Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti, akademik Çingiz Hüseynzadəyə qardaşı **HAFİZ HÜSEYNZADƏNİN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqı və "İqtisadiyyat" qəzetinin kollektivi Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti, akademik Çingiz Hüseynzadəyə qardaşı **HAFİZ HÜSEYNZADƏNİN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Təsisçi:

Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ

Baş redaktor:

Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:

Ziyad Səmədzadə, Aytən Səmədzadə, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Elşad Səmədzadə, Məhiş Əhmədov, Müşfiq Atakışiyev, Bəyalı Ataşov, Zahid Məmmədov, Mirqasım Vahabov, Süleyman Qasımov, Ədalət Muradov, Vahid Novruzov, Aydın Hüseynov, Rəsul Balayev, Abbas Əliyev

Dizayner:
Lamiyə NƏBİYEVƏ

Redaksiyanın ünvanı:
Əliyar Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnmiş, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; Indeks: 0355; Tiraj: 1500